

ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การจูงใจ ทักษะเชิงพฤติกรรมเพื่อป้องกัน การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ัญญา สุวลักษณ์¹ สุปรียา ตันสกุล² มณีนรัตน์ ธีระวิวัฒน์² ขวัญเมือง แก้วดำเกิง²

¹นักศึกษาหลักสูตร วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาสุขศึกษาและส่งเสริมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

²อาจารย์ประจำภาควิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วงอายุของวัยรุ่นก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย เช่น การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน การติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และนำไปสู่การทำแท้ง เนื่องจากความไม่พร้อม การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรมเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 63 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 31 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 32 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการทดลองที่ประยุกต์ใช้แบบจำลอง Information Motivation and Behavioral skills Model นาน 8 สัปดาห์ๆ ละ 1 ครั้งๆ ละ 50 นาที ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบได้รับการเรียนการสอนตามปกติของโรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มด้วยสถิติ Paired samples t-test และ Independent samples t-test สำหรับข้อมูลที่มีการแจกแจงไม่ปกติใช้สถิติไรพารามิเตอร์ ได้แก่ Wilcoxon signed rank test และ Mann Whitney U test

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน เจตคติต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน แรงจูงใจทางสังคมต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การรับรู้ความสามารถตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.05$) แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการทดลองนี้มีประสิทธิผลในการเสริมสร้างความรู้ เจตคติ แรงจูงใจทางสังคม ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา การรับรู้ความสามารถตนเอง และพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

คำสำคัญ: แนวคิดการให้ข้อมูลข่าวสาร แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม/ พฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์/ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

Effects of an Information – Motivation – Behavioral Skills Program for Preventing Sexual Intercourse among Tenth Grade Students

Nuttaya Suwaluck¹, Supreya Tansakul², Manirat Therawiwat², Kwanmuang Kaeodumkoeng²

¹Graduate Student in Master of Science, Major in Health Education and Health Promotion, Faculty of Public Health and Faculty of Graduate Studies, Mahidol University

²Lecturer, Department of Health Education and Behavioral Sciences, Faculty of Public Health, Mahidol University

Abstract

This quasi-experimental research aimed to study the effects of information, motivation and behavioral skills program for preventing sexual intercourse among the tenth grade students. The study samples were 63 students, 31 of them were assigned into an experimental group and the other 32 were in a comparison group. The experimental group was required to attend a program based on IMB Model for 8 weeks, 1 session in a week and 50 minutes per session. The comparison group received regular learning activities of the school. Data were collected by self-administered questionnaire developed by the researcher, and were analytical mean scores comparison within groups and between groups by Paired sample t-test and Independent samples t-test. For data not normal distribution Wilcoxon Signed Rank test and Mann Whitney U test were used.

Results of the study revealed that after the experiment, the experimental group had significantly better knowledge about preventing sexual intercourse, positive attitude, social motivation, decision making and problem solving skill, perceived self-efficacy and better preventing sexual intercourse than the comparison group ($p < 0.05$). Results of the study showed the effectiveness of the program in enhancing the knowledge, attitude, social motivation, decision making and problem solving skill, perceived self-efficacy and preventing sexual intercourse of the students. Schools and related organizations could apply the program using learning activities or to add in the health education or guidance in the school curriculum to promote preventing sexual intercourse to students.

Keywords: IMB Model/ Preventing Sexual Intercourse/ Senior High School Students

บทนำ

พฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ส่งผลให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์และการคลอดบุตรก่อนวัยอันควรซึ่งเป็นปัญหาที่ปรากฏอยู่ทั่วทุกพื้นที่ในประเทศไทย ข้อมูลการทำแท้งในประเทศไทยที่มีเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และครอบครัวปี พ.ศ. 2557 พบว่าร้อยละ 30 อายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 57.5 อายุต่ำกว่า 25 ปี และในจำนวนนี้ร้อยละ 36.1 มีสถานภาพเป็นนักเรียนและนักศึกษา และร้อยละ 88.7 ไม่ตั้งใจตั้งครรภ์¹ จำนวนผู้ที่ไม่ตั้งใจตั้งครรภ์ร้อยละ 45.6 ไม่ได้คุมกำเนิดด้วยวิธีใดๆ ส่วนผู้ที่คุมกำเนิดนั้นก็คุมกำเนิดด้วยวิธีชั่วคราวสูงถึงร้อยละ 96.4 แสดงให้เห็นว่าสถานการณ์พฤติกรรมของวัยรุ่นที่เป็นปัญหาสำคัญ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ป้องกันมากขึ้น การใช้ถุงยางอนามัยและการคุมกำเนิดด้วยวิธีที่เชื่อถือได้ลดลง และในผู้ป่วยทำแท้งเกือบครึ่งไม่ได้คุมกำเนิดหรือใช้วิธีการคุมกำเนิดแบบชั่วคราว เช่น ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมและนำไปสู่การทำแท้งในที่สุด²

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น(Pilot study) โดยการสัมภาษณ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 15 คน เป็นเพศชาย 8 คนและเพศหญิง 7 คน ศึกษาปัจจัยและทักษะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น พบว่านักเรียนเคยมีพฤติกรรมการสัมผัสร่างกายกับเพศตรงข้ามร้อยละ 80.0 เคยเข้าถึงสื่อลามกทางเพศร้อยละ 60.0 และเคยอยู่กับเพศตรงข้ามตามลำพังร้อยละ 46.7และมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ร้อยละ 26.7 ซึ่งปัจจัยดังกล่าวล้วนเป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ ด้านความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นพบว่ามีร้อยละ 80 ขาดความรู้

ความเข้าใจเรื่องการป้องกันและการคุมกำเนิดทั้งในเพศชายและเพศหญิง รองลงมาคือขาดความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ร้อยละ 73.4 ทั้งในเรื่องกระบวนการติดโรคและช่องทางการติดโรค โดยร้อยละ 80 ต้องการให้ในชั้นเรียนมีการสอนเรื่องเพศศึกษาในเนื้อหาที่หลากหลายเพิ่มขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ส่วนทางด้านความคิด ความรู้สึก และเจตคติต่อเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นพบว่ามีนักเรียนร้อยละ 46.7 มีความคิดว่าเป็นเรื่องปกติไม่ได้เสียหายเป็นการแสดงออกถึงความรักและการเป็นเจ้าของ ร้อยละ 20 คิดว่าเป็นเรื่องสิทธิส่วนบุคคลและค่านิยมของวัยรุ่น และร้อยละ 13 มีความเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นการแสดงออกถึงความเป็นผู้ใหญ่และเป็นวิธีการแก้ปัญหาเมื่อเกิดอารมณ์ทางเพศ และด้านทักษะการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นพบว่ามีนักเรียนร้อยละ 60 ไม่กล้าปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงเมื่อถูกชักชวนให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 46.7 เคยอยู่กับเพศตรงข้ามตามลำพังและวางตัวไม่ถูก ไม่รู้ว่าควรจะทำหรือไม่ทำอะไรและร้อยละ 20 เคยตกอยู่ในสถานการณ์ที่เกือบมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือเพื่อนต่างเพศ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมในโรงเรียน พบว่านักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีการหยอกล้อและแฉะเนื้อต้องตัวกันเป็นเรื่องปกติ มีนักเรียนบางคนคุยกับเพศตรงข้ามตามลำพังในบริเวณที่ลับตาคนบริเวณ ช่วงเวลาหลังเลิกเรียน มีนักเรียนจำนวนหนึ่งออกจากบริเวณโรงเรียนไปกับเพื่อนต่างเพศทั้งเป็นกลุ่มและสองต่อสอง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้พบในนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่า มัธยมศึกษาตอนต้น จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแสดงให้เห็นว่านักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีโอกาสเข้าถึง

สถานการณ์เสี่ยงและแสดงพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนต่อไปได้มากกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

จากการศึกษาข้อมูลพบว่าอายุเฉลี่ยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเท่ากับ 15.2 ปี และอายุเฉลี่ยของคู่นอนคนแรกเท่ากับ 16.3 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่อยู่ในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับการศึกษานำร่องของผู้วิจัยที่พบว่ากลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีโอกาสเข้าถึงสถานการณ์เสี่ยงและแสดงพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้สูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพราะเป็นช่วงวัยที่ใกล้เคียงกับข้อมูลอายุเฉลี่ยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก และเป็นช่วงวัยที่เปลี่ยนจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าสู่ช่วงมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวทั้งทางด้านการเรียน การทำกิจกรรม การพบเจอกลุ่มเพื่อนใหม่ๆ และเริ่มต้นเข้าสู่สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ จึงเป็นระดับชั้นที่เหมาะสมและจำเป็นที่จะต้องสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน อีกทั้งงานวิจัยที่เป็นโปรแกรมสุขศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งเพศชายและหญิงค่อนข้างน้อย และจากการทบทวนงานวิจัยในต่างประเทศพบว่ามีการศึกษาถึงปัจจัยและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ แรงจูงใจ รวมถึงทักษะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนว่ามีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การจูงใจ ทักษะเชิงพฤติกรรมเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนโดยประยุกต์ใช้แนวคิด

การให้ข้อมูลข่าวสาร แรงจูงใจ และทักษะพฤติกรรม(Information Motivation and Behavioral skills Model)⁴ มาเป็นฐานในการทำวิจัยครั้งนี้ เพื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมดังนี้

1. ความรู้ต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

2. แรงจูงใจต่อการป้องกันมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

- 2.1 เจตคติต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

- 2.2. แรงจูงใจทางสังคมต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

3. ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

4. การรับรู้ความสามารถตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

5. พฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง (Experimental group) และกลุ่มเปรียบเทียบ (Comparison group) ทำการวัดก่อนและหลังการทดลอง (The two-group pretest-posttest design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่

1 ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนในเขตการศึกษา 3 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 2 โรงเรียนคือโรงเรียนกลุ่มทดลองและโรงเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ โดยใช้สูตรการคำนวณเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน⁵ จำนวนกลุ่มตัวอย่างละ 35 คน แต่ในสถานการณ์จริงผู้วิจัยเลือกใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างละ 1 ห้องเรียน จะได้กลุ่มทดลองจำนวน 31 คน และกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 32 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 63 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง** คือ โปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสนใจ ทักษะเชิงพฤติกรรมเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 8 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที (1 คาบเรียน)

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล** คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 6 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลโดยทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบวัดความรู้ต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ส่วนที่ 3 แบบวัดแรงจูงใจต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ส่วนที่ 4 แบบวัดทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ส่วนที่ 5 แบบวัดการรับรู้ความสามารถตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และส่วนที่ 6 แบบวัดพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

เครื่องมือที่พัฒนาขึ้นผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความเที่ยง(Reliability) ด้วยค่าสถิติ Kuder-Richardson 20 (KR-20) ซึ่งค่าความเที่ยงของแบบวัดความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ค่าเท่ากับ 0.914 และใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) กับแบบวัดเจตคติต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ค่าเท่ากับ 0.818 แรงจูงใจทางสังคมต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ค่าเท่ากับ 0.783 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ค่าเท่ากับ 0.799 การรับรู้ความสามารถตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ค่าเท่ากับ 0.844 และพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ค่าเท่ากับ 0.912 โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.946 ซึ่งแต่ละส่วนผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.80

ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

หลังจากโครงการวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รหัสโครงการ 126/2560 เอกสารรับรองโครงการวิจัย COA.No.MUPH 2017-151 ผู้วิจัยจึงดำเนินการชี้แจงข้อมูลการศึกษาวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการทดลองให้กับโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง และผู้ปกครองให้ทราบ พร้อมทั้งแจกเอกสารยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย หลังจากได้รับการลงนามยินยอมในเอกสารการเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงดำเนินการ ดังต่อไปนี้

สัปดาห์ที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลก่อนการทดลอง

สัปดาห์ที่ 2 จัดกิจกรรมความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการป้องกันและการคุมกำเนิด การติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

สัปดาห์ที่ 3 และ 4 จัดกิจกรรมเจตคติต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีความเชื่อและความรู้สึกของตนเองที่มีต่อการกระทำหรือพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนในทางที่เหมาะสม

สัปดาห์ที่ 5 จัดกิจกรรมแรงจูงใจทางสังคมต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเพื่อให้ นักเรียนรับรู้ถึงความเชื่อและความรู้สึกว่า ครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อนสนิท มีผลต่อการกระทำหรือพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

สัปดาห์ที่ 6 และ 7 จัดกิจกรรมทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเพื่อให้ นักเรียนรู้จักกระบวนการและขั้นตอนของทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาเพื่อ ประเมินปัญหาและเลือกปฏิบัติอย่างเหมาะสมในการหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

สัปดาห์ที่ 8 จัดกิจกรรมการรับรู้ความสามารถตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเพื่อให้ นักเรียนมีความเชื่อและความมั่นใจว่าตนเองสามารถแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้

สัปดาห์ที่ 9 จัดกิจกรรมพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้พฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน 4 พฤติกรรมคือ การไม่เปิดรับสื่อที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การไม่อยู่กับเพศตรงข้ามตามลำพัง การไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และการไม่ตะแคงตัวหรือสัมผัสร่างกายกับเพศตรงข้าม

สัปดาห์ที่ 10 เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ ประเมินผลหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สถิติ Paired samples t-test และ Independent's samples t-test และสำหรับ ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีการแจกแจงแบบไม่ปกติ ใช้สถิติไร้พารามิเตอร์ได้แก่ Wilcoxon signed rank test และ Mann Whitney U test

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป

ทดสอบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square test) พบว่าข้อมูลทั่วไปของ ไม่มีความแตกต่างกัน ($p > 0.05$) ได้แก่ อายุ เพศ การพักอาศัยในปัจจุบัน สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู การมีแฟน/คูรัก และประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง (n = 31)		กลุ่มเปรียบเทียบ (n = 32)		p*
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
อายุ					
15 ปี	19	61.3	15	46.9	0.315
16 ปี	12	38.7	17	53.1	
เพศ					
ชาย	14	45.2	18	56.3	0.454
หญิง	17	54.8	14	43.7	
การพักอาศัยในปัจจุบัน					
บิดาเพียงอย่างเดียว	3	9.7	5	15.6	0.319
มารดาเพียงอย่างเดียว	4	12.9	9	28.	
บิดาและมารดา	17	54.8	14	43.7	
ญาติพี่น้อง	7	22.6	4	12.5	
สถานภาพสมรสของบิดามารดา					
อยู่ด้วยกัน	14	45.2	16	50.0	0.658
หย่าร้างหรือแยกกันอยู่	14	45.2	12	37.5	
บิดาถึงแก่กรรม	2	6.4	1	3.1	
มารดาถึงแก่กรรม	1	3.2	3	9.4	
อาชีพของบิดามารดา					
รับราชการ	2	6.5	6	18.8	0.568
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	9.7	4	12.5	
ค้าขาย	7	22.6	7	21.8	
รับจ้าง	15	48.4	13	40.6	
อื่น ๆ	4	12.8	2	6.3	
ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู					
ใช้เหตุผลที่ดีต่อกัน	29	93.5	26	81.3	0.187
เข้มงวดกวดขัน	2	6.5	3	9.4	
ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดู	0	0	3	9.4	
การมีแฟน / คู่รัก					
มี	16	51.6	19	59.4	0.535
ไม่มี	15	48.4	13	40.6	
ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์					0.421
เคย	5	16.1	3	9.4	
ไม่เคย	26	83.9	29	90.6	

*Chi – square test

2. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย

2.1 ความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน พบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) (ตารางที่ 2 และ 3)

2.2 แรงจูงใจต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน พบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) (ตารางที่ 2 และ 3)

2.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน พบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) (ตารางที่ 2 และ 3)

2.4 การรับรู้ความสามารถตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน พบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) (ตารางที่ 2 และ 3)

2.5 พฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนพบว่า หลังการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) (ตารางที่ 2 และ 3)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ แรงจูงใจ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา การรับรู้ความสามารถตนเอง และพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียนภายในกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	12.26	3.214	15.97	2.025	5.403 ^a	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	12.56	3.232	12.31	3.335	1.000	0.325
2. แรงจูงใจต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	61.48	7.298	80.19	7.134	10.280 ^a	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	60.66	9.086	61.69	10.259	1.695 ^a	0.022

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ แรงจูงใจ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา การรับรู้ความสามารถตนเอง และพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียนภายในกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง (ต่อ)

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
2.1เจตคติต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	30.39	4.958	39.23	3.739	7.846	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	30.66	5.475	31.25	5.582	1.695 ^a	0.100
2.2แรงจูงใจทางสังคมต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	30.10	3.590	40.97	4.778	9.917 ^a	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	30.00	4.265	30.44	5.073	1.315 ^a	0.198
3.ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	6.23	2.499	8.65	1.305	4.870 ^a	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	6.00	2.243	5.88	1.773	0.431	0.670
4. การรับรู้ความสามารถตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	46.87	8.326	54.42	6.297	3.620 ^a	0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	49.00	7.030	47.78	7.286	4.202	<0.001
5. พฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	44.87	15.788	65.68	8.546	6.568	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	47.59	11.930	48.19	12.777	0.347 ^a	0.731

*a = Wilcoxon signed rank test

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ แรงจูงใจ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา การรับรู้ความสามารถตนเอง และพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	12.26	3.214	12.56	3.232	0.375 ^b	0.709
กลุ่มเปรียบเทียบ	15.97	2.025	12.31	3.335	5.237	<0.001
2. แรงจูงใจต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	61.48	7.298	60.66	9.086	0.398 ^b	0.692
กลุ่มเปรียบเทียบ	80.19	7.134	61.69	10.259	8.287 ^b	<0.001

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ แรงจูงใจ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา การรับรู้ความสามารถตนเอง และพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวันเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง (ต่อ)

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
2.1 เจตคติต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	31.39	4.958	30.66	5.475	0.555 ^b	0.581
กลุ่มเปรียบเทียบ	39.23	3.739	31.25	5.582	6.641 ^b	<0.001
2.2 แรงจูงใจทางสังคมต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	30.10	3.590	30.00	4.265	0.097 ^b	0.923
กลุ่มเปรียบเทียบ	40.97	4.718	30.44	5.073	8.475 ^b	<0.001
3. ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	6.23	2.499	6.00	2.243	0.378	0.707
กลุ่มเปรียบเทียบ	8.65	1.305	5.88	1.773	7.043 ^b	<0.001
4. การรับรู้ความสามารถตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	46.87	8.326	49.00	7.030	1.098 ^b	0.277
กลุ่มเปรียบเทียบ	54.42	6.297	47.78	7.286	3.864	<0.001
5. พฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
กลุ่มทดลอง	44.87	15.788	47.59	11.930	0.774 ^b	0.442
กลุ่มเปรียบเทียบ	65.68	8.546	49.19	12.777	6.365 ^b	<0.001

* b = Mann Whitney U test

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการให้ข้อมูลข่าวสาร การจูงใจ ทักษะเชิงพฤติกรรมเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในด้านต่างๆ สูงขึ้นดังนี้

ด้านความรู้ เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ($p < 0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาที่ใช้

จัดกิจกรรมเป็นข้อมูลและความรู้เฉพาะที่กลุ่มตัวอย่างขาดและจำเป็นต้องเรียนรู้ไม่ใช่ความรู้โดยทั่วไป โดยเน้นย้ำความรู้ในกิจกรรมอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอ มีการใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Active learning มุ่งเน้นความสำคัญของความรู้ในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน สามารถนำความรู้ที่นำมาเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างและประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัย ของเดชดนัย จุ้ยชุม^๖ ทำการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ทักษะการคิด (Thinking Skills) ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

(Active Learning) ในวิชาทักษะการคิดพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนรู้ดีขึ้นทั้งในด้านการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดร่วมกัน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมาก

ด้านแรงจูงใจต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนทั้งด้านเจตคติและแรงจูงใจทางสังคมพบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ($p < 0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเจตคติและแรงจูงใจทางสังคมเป็นผลจาก กิจกรรมที่ใช้การอภิปรายความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อนทุกเพศ ทั้งเพศชาย เพศหญิง และเพศทางเลือก ทำให้สามารถรับรู้ถึงความคิดเห็นทั้งของตนเองและกลุ่มเพื่อนในประเด็นการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน กิจกรรมเน้นวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวแบบทางบวกและทางลบกับตนเองเพื่อกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจที่ดีในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ สอดคล้องการศึกษาของศรีพรรณถาวรรัตน์⁷ ศึกษาผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และพัฒนาทักษะต่อพฤติกรรมสุขภาพทางเพศของนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งพบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนรวมพฤติกรรมสุขภาพทางเพศอยู่ในระดับดีมากว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ ทักษะคติ การรับรู้ความสามารถตนเอง การตัดสินใจและพฤติกรรมสุขภาพทางเพศดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบทั้งในระยะ

ทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ($p < 0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยเนื่องจากกิจกรรมให้กลุ่มตัวอย่างนำการเรียนรู้ในเรื่องกระบวนการทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหามาเชื่อมโยงกับลักษณะพฤติกรรมของตนเองและนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จำลอง กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ด้วยตนเองจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทักษะได้ดีขึ้น สอดคล้องกับ IMB Model ของวิลเลียมพีชเชอร์ และเจฟเฟอร์รี พีชเชอร์⁴ ที่กล่าวว่า การพัฒนาทักษะ (Behavioral skill) ควรเป็นทักษะที่เฉพาะเจาะจงกับพฤติกรรมนั้นและต้องมีความเชื่อมั่นที่จะกระทำพฤติกรรม และสอดคล้องกับการศึกษาของทวีศักดิ์ คำลือ⁸ ที่ศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศของเด็กวัยรุ่นชาย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดพิษณุโลก ประยุกต์กรอบแนวคิดของ IMB Model พบว่า ความรู้ในเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และทักษะการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มเด็กวัยรุ่นชาย ภายหลังการทดลองเพิ่มขึ้นและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการรับรู้ความสามารถตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน พบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง และ

สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ($p < 0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยเกิดจากกิจกรรมจัดขึ้นหลังจากการฝึกทักษะต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนมุ่งเน้นพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง(Self-Efficacy)⁹ ต่อพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนโดยกระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถป้องกันตนเองจากสถานการณ์หรือพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้นก็จะส่งผลต่อการรับรู้ในความสามารถต่อการป้องกัน มีความอดทน อุทสาหะ ไม่ท้อถอยง่าย และประสบความสำเร็จในที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของศศิรินทร์ พันธุ์สุวรรณ¹⁰ ที่ศึกษาผลของการพัฒนาทักษะการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการรับรู้สมรรถนะแห่งตน(Self-Efficacy) และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของสตรีวัยรุ่นตามแนวคิดของแบนดูรา⁹ ผลการวิจัยพบว่าวัยรุ่นหญิงมีคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตน(Self-Efficacy) สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อีกทั้งมีคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่ำกว่าก่อนการทดลองและต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนพบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ($p < 0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยเนื่องจากโปรแกรมนี้ประยุกต์แนวคิด Information Motivation and Behavioral skills Model โดยนำข้อมูลข่าวสารหรือความรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจงกับพฤติกรรมไม่ใช่ความรู้โดยทั่วไป

และกิจกรรมพัฒนาเจตคติและแรงจูงใจทางสังคม นำเสนอตัวแบบที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจูงใจให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่ดีเพิ่มขึ้น กิจกรรมฝึกทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบได้ลงมือปฏิบัติจริงและใช้สถานการณ์จำลอง รวมถึงการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ประสบการณ์โดยตรงไปพร้อมกับพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง(Self-Efficacy) ผ่านกระบวนการหลักตามแนวคิดของแบนดูรา⁹ เน้นให้กลุ่มตัวอย่างเล็งเห็นถึงผลกระทบต่างๆ และเสริมแรงทางบวก ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์มากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของชลดา กิงมาลา¹¹ ที่ประยุกต์ใช้รูปแบบการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการฝึกทักษะในการป้องกันการตั้งครรภ์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยจัดกิจกรรม 3 ครั้ง ดังนี้ 1) การให้ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับผลกระทบต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การทำแท้ง และการป้องกันการตั้งครรภ์โดยการคุมกำเนิด 2) การสร้างแรงจูงใจ โดยให้ดูหนังสั้นที่สะท้อนถึงผลจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และรวมอภิปรายถึงผลกระทบและแนวทางการป้องกัน 3) พัฒนาทักษะ ได้แก่ การพัฒนาทักษะ ในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย และ ทักษะการใช้วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ ผ่านรูปแบบ การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่ม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการป้องกัน การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ผ่านการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะ สามารถช่วยให้เกิด พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นหญิงได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้ชั้นเรียน ส่วนของความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาสาระที่ใช้จะต้องเป็นความรู้และทักษะที่จำเป็นและเฉพาะเจาะจงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นความรู้และทักษะที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง จะก่อให้เกิดความสนใจในเนื้อหาและได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่

1.2 การนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้ในชั้นเรียน ส่วนของกิจกรรมที่ใช้ตัวแบบ ลักษณะของตัวแบบจะต้องมีความคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง และควรมีทั้งตัวแบบเชิงบวกและตัวแบบเชิงลบ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเห็นถึงความแตกต่างได้ชัดเจนมากขึ้น

1.3 การนำแผนการจัดกิจกรรมจะต้องระมัดระวังขั้นตอนของกิจกรรมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยจะต้องสร้างบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างในทุกกลุ่มทั้งเพศชาย เพศหญิง และเพศทางเลือก ให้ได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย เพื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกหน่วยของกลุ่ม

1.4 สามารถนำโปรแกรมสุขศึกษานี้ไปจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชาสุขศึกษา

เอกสารอ้างอิง

1. Child Watch Project of Ramajitti Institute. Annual Report Child and Youth Development 2014 [Internet]. 2014 [cited 2014 February 11]. Available from: http://dcy.go.th/webnew/upload/download/file_th_20162604000951_1.pdf.

ที่เกี่ยวข้องกับเพศศึกษา การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร เป็นต้น โรงเรียนหรือหน่วยงานรัฐ ควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา เช่น Application ในโทรศัพท์มือถือ Web site ทางอินเทอร์เน็ตที่มีการออนไลน์ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงได้สะดวกตลอดเวลา หรือพัฒนา Game เพศศึกษาที่มีด่านทดสอบ Mission หรือ Quest ที่ได้รางวัลหรือผ่านด่านไปเรื่อยๆ เพื่อกระตุ้นในกลุ่มตัวอย่างอยากจะทำหรือท้าทายตนเองให้ประสบความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาโปรแกรมเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับเพศระหว่างวัยรุ่นกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

2.2 การศึกษาครั้งต่อไป ควรเพิ่มกิจกรรมที่มีการสื่อสารกันภายในกลุ่มเพื่อน (Peer group) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น การแก้ปัญหา และความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องและพฤติกรรมจะคงอยู่ได้นานขึ้น

2. Department of Reproductive Health. Department of Health Ministry of Public Health. Report of abortion surveillance in Thailand 2015. Bangkok: The War Veterans Organization of Thailand Under Royal Patronage of His Majesty the King; 2015.

3. IPSR Annual Conference 2015: Population and Social Diversity in Thailand 2015; Aree Jamplaklay, Patama Vapattanawong, Kanchana Tangchonlatip, editors. 1st ed. Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research, Mahidol University; 2015.
4. Fisher JD. Fisher WA. Changing AIDS-risk behavior. *Psychological Bulletin* 1992; 111:455s-74s.
5. Fleiss JL. Statistical method for rate and proportions. 2nd ed. NY. John Willey & Sons; 1981.
6. Juychum D. The Enhancement of Learning Achievement of Students on Thinking Skills of Thinking Skills Module (11-024-112) Employing the Active Learning Method, 1st Semester of Academic Year 2015. Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences. 2016;3(2):47s-57s.
7. Thawornrat S. Effects of Information Motivation and Behavioral skills Model on Sexual Health Behaviors in Male Secondary School Students. *Journal of Public Health Nursing* 2013;27(2):14s-26s.
8. Khumlue T. Effectiveness of Risky Sexual Behavior Prevention Program among Adolescent Boys. *Naresuan University Journal: Science and Technology (NUJST)* 2014; 21(3):1s-14s.
9. Bandura A. Self-efficacy. 13th ed. United States of America: R R Donnelley & Sons Company; 1997.604 p.
10. Pusuwun S. Effects of Skill Development for Prevention of Sexual Risk Behavior on Perceived Self-Efficacy and Sexual Risk Behavior among Female Adolescent. *Nursing Journal* 2013;40(4):68s-79s.
11. Kingmala C. Effect of a Pregnancy Prevention Program for Female Adolescents. *Journal of Boromarajonani College of Nursing* 2015;31(3):25s-34s.